

ELŐFIZETÉSI ARAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 «
 Helyben háshoz hozva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Beszerezés és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáca-utca 3.

A szerkesztőség kóvratok visszaadását
 vagy megőrsítésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 3 fillér.

Jakabok a Hortobágyon.

Minthogy a szociáldemokrata vezetőknek kitelésben van a becsületük az ipari munkásoknál, elindulnak újabb hálszatra a földművesekhez.

Az ipari munkásoknál akkor kezdődött a szociáldemokrácia térfoglalása, mikor az ipari munkások voltak körülbelül azon a tanultsági és értelmiségi fokon, a melyen ma a földmunkások vannak. Pompás anyagot adtak tehát mindenféle haszonhajtó szervezkedésre. Párttitkári, szerkesztői stb. állások nagyszerűen kikerültek a nyomor vámján összeszedett fillérekből. Bekoronázta az egészet a szociáldemokrata vezetők elhelyezése a munkáspénztáraknál csöstül szervezett láblógázó hivatalokba. Ezzel azonban ki is merült az egyelőre behálózható vadászterület, több préda egyelőre nincs. Sőt a munkások kezdik fölvetni a kérdést, miért kell az ő szervezeteik élére ipari munkáról sohasem hallott dologkerülőket állítani, vagy olyan munkásokat, a kiket a műhelyekből kitétek? Elkezdték azon is okoskodni, hogy szükséges-e a pártvezetőségben a sikkasztások miatt vitatkozni a nem-munkás vezetők hivatalos ténykedéseivel kapcsolatosan? És azt tapasztaljuk, hogy a folyton emlegetett osztály-

öntudat emelkedésben van s azt elsősorban azokkal a dilettáns műszociálistákkal szemben juttatják nagyon is érvényre, akik eddig belőlük éltek. A pártvezetőségből sorra kibuktatták a műszociálistákat és nincs messze az idő, a mikor a Jakabok a szociáldemokrata pártnál csak a mesék birodalmába fognak tartozni. Akkor pedig könnyű lesz megtalálni a kiegyenlítést, mert akkor mindenütt a becsület és a jóhiszeműség fogja vezetni a feleket.

A Jakabok azonban élni akarnak úgy, mint eddig s mivel a józan belátás, a felvilágosodás kiszorítja őket az ipari munkások köréből, egyszerre a földmunkások iránt éreznek lángoló szerelmet.

Programokat gyártanak a földmunkások részére. Programokat, melyekkel lépve csalják Magyarországot földnépét. Az ipari munkásoknál is így kezdték, gondolják, hátha beválik a recept itt is?

A földmunkások megnyerése lét vagy nemlét kérdése Jakabokra. Tíz-tizenkét millió lakosa Magyarországnak földművelő, akik közül kereső férfi legalább 2-3 millió. Ez a hatalmas tömeg döntő súlyt fog nyerni a politikai életben most, a mikor a választói jog nagyarányu kiterjesztése előtt állunk, másrészt pedig Magyarország földművelő lakossága körében

a nemzetközi szociáldemokrácia eddig alig-alig foglalt teret s így az elhelyezésre leső fiók Jakaboknak nem adják meg azt a bőséges keresetet, amit annak idején az öreg Jakabok az ipari munkásságnál maguknak biztosítani tudtak.

Ine a magyarázata, miért fedezik föl egyszerre Jakabék Hortobágyot, az Alföldet, miért akarják most már a földművest boldogítani. »Keresni« akarnak rajtuk, másrészt politikai befolyást akarnak általuk biztosítani maguknak.

A közzétett programok is ezt a célt szolgálják. A szociáldemokrata párt ugyanis felszólította lehangosabb tollforgatóit, dolgozzanak ki egy u. n. szociáldemokrata agrárprogramot: lépesszőnek a jámbor gimplik számára. A melyik program a legalkalmasabb csalogató eszköz lesz, azt kinevezik hivatalos lépesszőnek s elhelyezik az alföldön a hiszevény gimplik összefogdosására.

Szociáldemokrata agrárprogram! Mintha ez egy kis ellentmondás volna így egymás mellett. Hiszen úgy tudjuk, a szociáldemokrata párt esküdt ellensége mindenféle agrár iránynak. A Népszava azelőtt elevenen megsütött minden agráriust — hol lesz most sütnivalója, ha egyszerre agráriussá vedlik át?

De van még egy hibája a dolognak.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Mese a boldogságról.

(A szin egy nagyon egyszerűen berendezett polgári szoba, ahol egybe van háló és ebédlő, sőt a takaréktűzhellyel a konyha is. Egy faálványon egyszerű vásári edény, de kevés, többnyire cserép do'gok.)

I. JELENET.

Irén, Etelka, mindkettő bájos, fiatal asszony.

Irén (nevetve): Hidd el no. Nem csak úgy mondom, hogy tréfálni akarnék, de csakugyan megvagyok elégedve. Nézz körül. Nem kedves itt minden?

Etelka (vontatva): Az... az. (Hirtelen) De mord... mond igazán... (félíg nevetve, félíg zavartan.) Nem éreztél egyszer sem, hogy a butoraidnál ezik a... hogy is mondjam csak... az a durva fa szag, ami finom holminál még sem fordul elő. Aztán meg a konyhaszag. Egész nap migrénem volna tőle.

Irén (nevetve): Oh, én már azt sem tudom, hogy mi is az a beteség. Ugy homályosan emlékszem rá, hogy valamikor engemet is bántott, de akkor még nem ismertem Ferit. Most már az Irén asszonyt sok mindent nem engedek meg, a mi szabad volt az Irén kis

asszonynak. Egyébként ami a konyhaszagot illeti, hát én magam főzöm az ebédet és csak benne volnék anélkül is egész nap.

Etelka: Jézuskám! Csak nem mondd igazán? Te főzöl? Te magad? Jó... Ezt nem hiszem. Mondta ugyan Tercsi, hogy annyira spóroltok, hogy még cselédet sem akarsz tartani, de olyan gunyosan mosolygott hozzá, hogy csufolódásnak vettem az egészet.

Irén (jó kedvűen): Ah igen. A Tercsinek speciális gunymosoly áll a rendelkezésére az ilyen esetekben. Tudom, emlékszem még rá. (Abba hagyja a varrást és kezét az Etelka karjára téve, derűs nyugalommal): Ép ezért szakítottam meg az összeköttetést eddigi ismerőseimmel... Elvégre... Igen jól tudom, hogy nem nagyon örülnek annak, ha szalonjukban az én zefir ruhámmal jelennék meg. Pedig most ez minden ruhám, amivel rendelkezem. Apáké, tudod nem segítenek s a míg a Feri legénykori adósságait kifizethetjük, spórolunk.

Etelka: Miért is nem hallgattál apádékra s ránk. Tudhattad, hogy csak a javadat akarja mindenki.

Irén (kissé ingerülten): Bocssás meg Etelka, de... de én úgy gondolom, hogy a szűk jól e helyezve, kénytelenbe, gazdaságba szeretnék tudni gyermeküket, valamint a rokonok és ismerősök serege is ezt igyekszik bizonyítani

előttünk, hogy mennyi az előnye annak a másik házasságnak (kedvesen nevetve.) Hát mért nem mentél te Hadházy után? (kedélyesen, Etelka arcát simogatva.) A mint látom, igen melegen tudsz állást foglalni mellette (tovább varr.) De nekem már csak hagyjátok meg az én édes Ferimet.

Etelka: No te ugyan rá piritasz az emberre. Hát ez a hála, a mért olyan jó vagyok hozzád, de olyan jó, hogy el sem birtam viselni, hogy olyan hosszasan ne lássam az arccokádát. Te mindig kedvencem voltál.

Irén (hamisan): Mert mindig el tudtam találni szived rejtett titkait és ez neked jól esett.

Etelka: Eredj te gonosz. Még elpirulok.

Irén: Nonó. Hiszen már itt is az ideje.

Etelka: Minek? A pirulásnak?

Irén: De hogy. Annak, hogy valakit emleghessenek neked.

Etelka: Bizony én is megváltoztam. Most úgy gondolkozom, hogy ha valaki nagyon kérne, hát... nem kéretnem igen csak magam. Hamar elvettém az özvegyi fogadalmat.

Irén (csendes maliciával): Így, így, majd csak ki bujik a szeg a zsákból szép lassan.

Etelka (idegesen): Miért varrsz folytonosan? Tedd már le. Bizony egy anyagi figyelemmel lehetnél a vendégeddel szemben, hogy nyugodtan rá figyelj.

Április elején megnyillik

Kálmán és Kálmán

Egész éjjel francia és magyar konyha.

Nagy Sándor-utca 4. szám.

Erdélyi Borozója

Kitünő erdélyi borkülönlegességek.
 Szolid és előzékeny kiszolgálás.

Fővárosi mintára,
 pazar eleganciával
 berendezve! □ □

Nagy Sándor-utca 4. szám.

A szociáldemokráciának földműves nép közt talaja nincs, s mert a szociáldemokrácia alapelve a tulajdon elleni küzdelem, a földművelő osztály pedig a földtulajdonhoz első sorban ragaszkodik.

A közzétett programok ezeken a nehézségeken roppant könnyen tulteszik magukat. Egyszerűen nem izgatnak a tulajdon ellen, csak a nagybirtok egy része: a papi és a hitbizományi birtok ellen. A zsidó nagybirtokokat a világért sem bántják, de sürgősen követelik az egyházi és más kötött birtokok megszüntetését. Hadd legyen még több magyar föld a Jakabok hitsorsosainak kezén. Gondolják: maszlagnak az is elég, ha a kötött birtokot odaengedjük a földéhes népnek, persze csak ígéretben, a magunkéhoz senkinek semmi köze. Az is érdekes, hogy mikor a kötött birtok ellen izgatnak, meghagyják, sőt fejleszteni kívánják a kötött birtoknak azt a fajtáját, melyhez annak legnagyobb része tartozik: a községi birtokot. A nagybirtoknak is meghagyják azt a nagyobbik felét, melyen nem keresztények gazdálkodnak. És ennek a szép programnak szerzője egy királyi katolikus jogakadémiai tanár: Ágoston Péter, páholyfőmester.

Ami a programban helyes dolog, az nem új és egyáltalán nem szociáldemokrata találmány. Például a földbérlet szövetkezetek eszméje az egyházi birtokokon született meg és itt is terjed és itt is virágozik. Tessék egy szociáldemokrata földbérlet szövetkezetet mutatni vagy akár egy olyat, amelyet nem keresztény nagybirtokos létesített. Ezt az egy ténnyt állítjuk a józan nép elé és rögtön tisztában lesz vele, hol vannak barátai és hol vannak csak rászédői.

Ami pedig új, az egyszerűen éretlenség. Az aratósztrájkok szabadalmazása, abból minden hatósági beavatkozás kizárása: kész anarchia és csak arra volna jó, hogy a nép az elősködők szabad prédájául dobassék oda. Ugyanilyen a program többi új része is. Ami pedig benne jó, azt mindenki követeli, részben meg is valósított, de hogy Jakabék nem fogják megvalósítani soha, arra akár az egész programkészítő bizottság fejét ráteszem.

Az egészben egy a komoly dolog, de ez nagyon komoly. A más térről kiszorult kezdő Jakabok a földmunkásokra kezdik vetni magukat. Ismerjük szívóságukat és mozgékonyosságukat. Ne várjuk be, míg a földmunkásokat is zsákmányaiká teszik. Van ott guanyag elég. Nem kell másra utalnunk, csak arra, hogy egy Mezőfi, egy Áchim András éppen a földmunkások közt értek el nem kicsinyelhető sikereket. Van tehát ki nem elégitett óhaj, van nyugtalanság, de ez még egyelőre a szociáldemokratákra nem kedvező. Vegyük kezünkbe a földművelő proletariátus kérdésének megoldását mi. Legyünk a magyar föld legértékesebb virágának, a magyar földművelő népnek hivatott vezérei mi. Kérdéseket adott elénk az új kor, amelyekre meg kell felelni. Adjuk meg a lelkiismeretes, igazi feleletet mi és ne engedjük véreinket — mint a régiek mondták — ebek harmincadjára. Akié a föld, azé Magyarország, akié a föld népe, az parancsol a magyar földnek. Jakabok jártak eddig is a Hortobágyon — füttyölővel. Hát csak

hadd járjanak ezután is úgy — a magyar földön pedig ezután is magyar szóval hangozzék a dicsértesség.

*

Tisza István beszéde és a vármegye.

Tisza István gróf a vármegyei tisztviselőknek mindenkor nagy szószólójuk volt. Tőle remélték a közeli státusz-rendezés gyors megvalósítását is. A tegnapielőtt elmondott képviselőházi beszéde elé a megyei tisztviselők tehát érthető érdeklődéssel tekintettek. A beszédet sokan remélték, mert minden tisztviselő a státusz-rendezéstől várta anyagi helyzetének előmozdítását. A beszéd azonban nem elégitette ki a tisztviselőket és általános vitát provokált, mely vitában az elmondott beszéd legapróbb részleteit is magyarázták. A beszédben megígért fizetésjavítás egyeseket határozottan kielégített, míg a tisztviselők egy részét többek között az árvaszéki ünnököket érzékenyen érintette, mert a beszéd értelme szerint az árvaszéki ünnökök nem egy kategóriába esnének a főszolgabírókkal s ezeknek jobb lenne a javadalmazásuk. De érzékenyen érintette a beszéd a X. és XI. fizetésbeli tisztviselőket is, akikről egyáltalán nem tesz említést. Különbösen a megyei tisztviselők által előkészített status javaslat ugyanolyan fogadtatásban részesült, mint Tisza beszéde. A Tisza-féle javaslat kevés módosítással még inkább elfogadható, mert a tisztviselők ambícióját növeli és arra ösztökéli őket, hogy a közszolgálat terén érdemeket szerezzenek és ezáltal viszont elismerésben is részesüljenek. Míg a tisztviselőknek automaticus történő előlépése bizony senkit sem ambicionál semmire. Azt hiszik, hogy a Tisza és a megyei tisztviselők által előkészített két javaslatból csinálják meg a végleges javaslatot.

Iren: Hiszen figyelek azért.

Etelka: Dehogyan figyelsz. Ha az öltéseken van a szemed, akaratlanul azt kíséred gondolatiddal és nem engemet. Mit varrsz? Talán valami diszmunka?

Iren: O, de mennyire. A Feri mellénye. Remélem megbocsátod, hogy nem teszem le, de nem tehetem, mert holnap nem volna mit magára vegyen. Az idő már kezd ősziesre válni és ő szegény ma is a nyári mellényét vette fel, amíg ezt megigazitom. Ugy aggódok érte, hogy meg talál hűlni benne. Nem gondold?

Etelka: Honnan tudjam. Az én uramnak soha sem volt nyári mellénye. Szegény nem mert legénykedni. Ugyancsak félt a hidegtől. Még nyáron is flanel alsó ruhát hordott.

Iren: Istenem. Hiszen akkor ő mindig beteg volt, (részvételei) Szegény Etusom. Milyen kin lehet az élet egy olyan ember mellett.

Etelka (vállait felrántva): Rövid idő-ig tartott. Es... és most mindenki irigyel, mert gazdag vagyok.

Iren (komolyan): En nem,

Etelka: Te nem, mert te valósággal boldognak látszol a festett butoraid, mázos csupraid és varrásod mellett.

Iren: Hja, tudod, (némi ironiával) nem mindeki lehet gazdag... Nekünk most csak ilyenre tellett. Feri a ranglétrán még igen alatt áll, s ez (körül mutat) mind kitelt egy hónap fizetésből. Minek is mindféle szükségtelen lim lomot összehordani és azokat a drága, sok

szobás lakásokat tartani. Ellérünk egybe is kényelmesen.

Etelka: El, mert muszáj. De azért csak nem illesz bele sehogy ebbe a környezetebe. Te ebbe a szép kis ruhába csak előkelőnek nézel ki mégis.

Iren: Hahaha... Ez az én előkelő kinézésű ruhám is csak spórlásból lett véve, mert tartósabb, mint a karton és jobb mosó.

Etelka (szörnyülködve): Uram, ne hagyj el. Te már azt is tudod, melyik a jobb mosó s melyik nem. Mi lesz belőled. Talán még a mosóteknő mellé is oda állasz?

Iren (kacagva): Csak a mosdótál mellé, mert tekiút még nem vehettünk. (büszkeséggel) De a mosónőnek sem fizettem még egy fillért sem... Azért hát édes Etelkám ne csodálkozz már semmi fölött én rólan, mert ez így van. Mi spórlunk, spórlunk és spórlunk.

II. JELENET.

Feri, Voltak.

Feri: (A boldog fiatal férj szélesen fut Irénhez, megöleli.) De már nem sokáig, már nem sokáig angyalom. (csodálkozva) Nini, milyen kedves vendég. Csókolom a kezét. Ez igazán kedves volt magától, hogy felkereste az én asszonykám.

Etelka: Nagyon szerettem már lánykorában is, és gondoltam, hogy nem illik ugyan nekem jönni először, mert ez úgy van, mint aki magát, mintha rájuk akarnám erőszakolni a társaságot...

Feri: (tiltakozva.) Szó sincs róla. Nagyon örvendünk.

Etelka: De hat hónap mégis csak hosszú idő. Ezt már ki nem bírtam s eljöttem. Miért nem keresik fel a régi jó barátokat? Miért élnek úgy magukba?

Feri: Miert? (mosolyogva, Irénhez) Milyen kérdés... Nekünk nincs szalonunk, amint tetszik látni. Hol fogadnánk a vendégeket?

Etelka: Hát bizony... ami azt illeti... a butoruk egy kicsit...

Iren: Képzeld Ferkó, Etelka nincs megelégedve a mi berendezésünkkel. (nevetve) Nem elég fényes.

Feri: (komolyságot erőltetve.) Nem elég fényes? Miert nem tetszett a mult szombaton jönni, akkor bekentünk mindent olajjal, hogy csak úgy ragyogott a napsugárban. Mert itt, ezen az ablakon gyönyörűen besüt a nap. És nézze kérem... Jöjjön, mert ez megérdemli azt a pár lépést (ablakhoz viszi). A gesztenyefa ott azon az udvaron másodsor virágozik, mintha nekünk akarna kedvezni az is és a szép fűtős ág it egészen ide nyújtja. (kihajol, majd hamiskásan) Mit szól a másodvirágzáshoz.

Etelka: (telje legyint) Menjen maga gonosz.

Feri: Tudja mit? A szomszéd szoba kiadó, vegye ki. Akkor egész nap gyönyörködhetek ebbe az isteni kilátásba.

Etelka: Köszönöm igen szépen. Ha virágzó gesztenyefákat kívánok látni, kimegyek a li-

Üzletáthelyezés!

Van szerencsém a tisztelt vevőközönséget értesíteni, hogy a Szent László-tér :: Kishidfőnél 9 éve vezetett ::

vászon és fehérnemű üzletemet

folyó évi február 1-től a tuságos házbéremelés miatt a Bémer-téri gyógyszer-tár mellé, a volt Hegedűs János-féle üzlet-helyiségbe helyeztem át.

Midőn a tisztelt vevőközönség eddigi szives pártfogásáért hálás köszönetemet fejezem ki, kérem ugyanazt a jövőben is, — részemről ezután is szigorú elvem marad a pontos és lelkiismeretes kiszolgálás. Kiváló tisztelettel

Strohmayr Pál

[Nagyvárad, Bémer-tér.]

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, április 1.

Návay Lajos alelnök fél 11 órakor nyitja meg az ülést.

Elnök bemutatja a beérkezett irományokat és kérvényeket. Interpellációt jegyeztek be **Pető Sándor** az Obuda—Hungaria-ut közti Duna hid tárgyában a pénzügyminiszterhez, **Batthyány Tivadar** a fiumei kérdésben a miniszterelnökhöz, **Pop Csicsó István** az egerbegyi népkönyvtár lefoglalása és elkobzása tárgyában a belügy- és igazságügyminiszterhez.

Napirend:

a belügyi tárca

költségvetése.

Mansdorff Géza báró reflektál Szerényi tegnapi beszédére. A városok erősítése nagyfontosságú állami feladat. A városi közigazgatás sokféle állami funkciót végez s ezért jogosan megilleti az állami segély. A városok még nyugdíjalapot nem tudnak szervezni tisztviselőik számára. Határozati javaslatot nyújt be, melybe a városoknak évi segélyt kér.

Hoványi Géza beszéde.

Hoványi Géza a városok segélyezésének kérdéséről beszélt. A városok autonómiájának kiszélesítését kívánja. Szükséges a városi törvény megalkotása, hogy a városok szabadabb tevékenysége biztosítható legyen. A tisztviselők fizetésének rendezését sürgeti. A rendőrség államosítását kívánja. A költségvetést elfogadja.

Preszly Elemér: Az egészségügyi minisztériumról panaszkodik, intézkedéseket kér a gyermekhalandóság és ételhamisítás megszüntetésére. A vármegyék államosításával szemben célszerűnek tartja a megyék autonómiájának kiszélesítését. Több járásnak felállítását javasolja. Az egységes városi takarékpénztár megalkotását kéri. Szükséges a városi pótdadók határozott megállapítása. A belügyminiszteriumban olyan embereket alkalmazni kiknek a városi adminisztrációban gyakorlati ismeretei vannak. A javaslatot nem fogadja el.

Szuhányi Ferenc a közigazgatás lassúságáról, tulhajtott bürokratikuságáról beszél. Az ököritói segélykiosztásnak okát nem egyes személyekben, hanem a rendszerben kell keresni. Kritika alá veszi a sajtót abból az alkalomból, hogy ez — szerinte — az ököritói esetet igen élénk színekkel festette. A sajtó terén visszaélések harapódnak el újabb, amit legenyhébben a sajtó hatalmi túltengésének lehet nevezni. Lapközleményekre utal, melyek az ököritói segély-affért elferdített vagy légből kapott adatokkal, hamis színben tün-
tenek fel. Különösen utal a »Hét«-ben foglalt alaptalan vádakra, melyekből néhányat felolvas. Szükségesnek tartja oly intézmények felállítását, melyek a sajtó tulkapását szabályozzák.

Felkiáltások a baloldalon. Ugy-e cenzura kell. Hiszen a sajtószabadság az egyedüli, ami 48-ból megmaradt.

Szuhányi Ferenc a sajtópörököt nem tartja hathatós eszköznek a sajtó visszaélései-
vel szemben.

Huszár Károly a sajtó hivatásáról beszél. Felhívja a kormány figyelmét a szabadkőművesek páholyaira. Ezek a titkos egyesületek ma már annyira önhatalmuak és nagy kiterjedésűek, hogy valóságos államok az államban. Ezeknek az egyesületeknek kártékony voltát maga Tisza István is elismeri. Az általános választói jogot sürgeti.

Huszár Károly után az interpellációkra tért volna át a Ház, azonban az interpellálók elhalasztották interpellációikat.

Az ülés fél 3 órakor ért véget.

A véderő reform öszre marad. Hazai

Samu honvédelmi miniszter ma reggel Bécsbe érkezett, hogy az ugyancsak ma délután Bécsbe utazó gróf **Khuen-Héderváry Károly** miniszterelnökkel együtt tárgyaljon az osztrák és közös kormánnyal a véderő reform betervezésének időpontjáról. A reform betervezése valószínűleg öszre marad.

A Rhédey-család története.

A Londonba küldött fényképek.

Erdekes tartalmu csomagot szállít most a posta Nagyváradról Londonba, az angolok ködös metropolisába, ahol nagyban készülnek az új angol király koronázására.

A londoni magyar egyesület, a koronázás alkalmából nagy díszmunkát készít s az egyesület elnöke lovag **Felbermann Lajos** megkereste Nagyvárad városát, hogy a Rhédey grófi családra vonatkozó adatokat és fényképeket, relikviákat, arcképeket küldje meg a díszmunka számára, tekintve, hogy az angol uralkodó házal vérrokoni kapcsolatban állott a Rhédey-családdal. Ezen adatokat akarja a díszmunka az angol királynéval, a Rhédey családdal rokon Teck herceg leányával megismertetni.

Lajos Lajos városi levéltáros derekasan megfelelt a londoni magyar egyesület kérelmének, amennyiben a városi levéltárból nagy fáradtsággal összeszedte a Rhédey-családra vonatkozó adatokat s 35 sűrű oldalon egyes feldolgozta. Ez a dolgozat felöleli a Rhédeyek történetét, kifejtve azt a jóindulatot, amelyet gróf Rhédey Lajos Nagyvárad városával szemben mindenkor tanúsított. — A gróf élettörténete 1791-től kezdődik Lakos Lajos művében, amikor Rhédey Nagyváradra költözött s 1819-ig szól, amikor elköltözött tőlünk. Az élettörténet a legapróbb részleteire is kiterjed, a levéltári adatok alapján. Felsorolja a várossal szemben tett jótéteményeket, köztük a Rhédey-kertnek a város részére adományozását s megemlékezik a 6000 frtos alapítványról, amit Rhédey a kert fentartására tett. Összevásárolta a Rhédey-kert mellett levő telkeket Sztarok táblabírótól 7500 frtért, hogy ezzel fejlesszék a Rhédey-kertet. A városnak hagyta grófi palotáját, amely most

getbe, s nem buvok be érte egy hónapos szobába.

Feri: (nevetve) Hát ide be kellett bujni? (titokban Irén kezét szorongatja)

Etelka: Majdnem. De mondja csak, hogy értette, hogy már nem sokáig tart.

Irén: Igaz bizony, hiszen evvel jöttél be. Majd elfeledtük.

Feri: Ugy, hogy (zsebéből kisebb-nagyobb papírszeleteket vesz ki) itt van minden számlánk kitűzve. Nem tartozunk már senkinek egy fillérrel sem. Es nézd drágaságom, ennek az öröme és mivel holnap úgy is elseje van és a sok kis koronácskát hiánytalanul számolhatom le a apró kis kacsóidhoz, hát avval a pár hatossal, ami még a vagyonunkat képezte, vettem valamit. (ingerkedve) Találd el, hogy mit. Ugy fogsz neki örülni, de ugy . . .

Irén: Jaj mutasd már. Egészen oda vagyok a kíváncsiságtól. Mit vettél édes parányom?

Etelka: Hahaha . . . Parányom. Ez a jelző épen rá illik az uradra. Vajjon Hadházyra is alkalmaztad volna?

Irén: Ugyan.

Feri: Helyes mondd meg, hogy neki is így mondtad volna. Addig nem adom oda. (a csomagot hátra tartja.)

Irén: Gondolod? Lehet is a világon az én számomra meg egy parány.

Etelka: Ne turbékoljanak, hanem mutassa már azt a kincset. Nem szégyenlik magukat egy idegen előtt.

Feri: Ah, és főleg özvegy asszony előtt. Igaza van. Lehetne annyi szívünk, hogy erről meg ne feledkezzünk.

Irén: (Etelkához) Te nem is vagy idegen, azért sem.

Etelka: No hát ha nem vagyok idegen, lássuk azt az ajándékot, mert mincjárt meghalok a kíváncsiságtól.

Feri: Helyes. Legyen tanuja annak az ünnepélyes pillanatnak, mikor a férj ajándékkal lepi meg a párját, az utolsó hatosai árán.

Etelka (télleg meddig csufolódva): Gyönyörű ajándék lehet.

Feri: Szépnek szép és Irén nagyon meg fog örülni neki, mert csak a múltkor mondta, hogy ez volna minden vágya.

Irén: Gondolom már, gondolom. De mégis. . . Nem merem . . .

Etelka: Mi lehet? Bontsa már.

Feri (szándékosan lassan csomagolja ki): Hát mindenesetre különös lesz, annyira különös, hogy maga egészen el fog képedni rajta.

Etelka: Micsoda kifejezések. Na hallja, maga meg egészen el fog poriasodni.

Feri: Kérem, ez is hozzá tartozik a hónapos szobához. Mit csinálnék itt a nagyuri pó-

zokkal? De visszatérve erre, (csomagra mutat) el mondhatom, sőt akár meg merek rá esküdni, hogy magát sohasem lepte meg a férje effélével, sem egyik udvarlójis sem.

Etelka (nagyon felígavva): Ha ki nem bontja már, én fogok hozzá.

Irén: Nagyszerű. En kapom s te vagy kíváncsi rá.

Feri (egy kis kék zománcos lábot vesz ki, diadallal): Itt van, tessék. Ez a tied. Most már nem sütjük cseréplábosba a húst.

Irén (örömmel): Jaj, be édes, jaj be kedves. Te vagy a világon a legkedvesebb, legaranyosabb férj . . . te drága csópp.

Etelka (idegesen): Jaj. Hogy vagy képes ilyen lármát csapi egy rongyos kis lábos miatt és hogy tudod azokat a kicsinyítő jelzőket olyan sűrűn használni.

Irén: Oh, azért óriás ő az én szememben, csak szeretem becézni. Mikor olyan jó.

Feri (sugva): Hagyd el, nem érti meg. Neki nem volt soha cserép lábos, honnan érezné hát, hogy mi mért tudunk örülni egy ilyen semmiségnek is.

Etelka: Abban csakugyan igaza van, hogy engem-t soha sem ért ilyen meglepetés. (Gunyolódva): Most aztán csak arról kell gondoskodni, hogy az új lábasba hus kerüljön legelőbb, mert akkor mindig lesz benne.

Meglepő kötéréjü.

Rendkívül kiadó.

Kitünő és olcsó.

PORTLAND-

SCHAUMBURG-LIPPE herceg beremendi gyárából.

CEMENT

KONDOR DEZSŐ, Nagypiacz,

FÜCHSL-PALOTA, Telefon 969.

Cementcsövek, fedellapoz, elszigetelőlapoz, aszfalt és cement munka. Mintákat ingyen küld.

a Pável-utcai tábornoki lakás; s intézkedett, hogy örököse a nagypicéteri családi házat, ahol a színészet bőkezű mecénása *Sándorfy*, a gróf háziorvosa lakott (rég: u. n. Sínház épület) jutányosan adják át a városnak.

Igen csinos fényképeket készített *Lajos* Lajos levéltárnok az itt talált reliquiákról, a Rhédey-kertről stb.

A leírásához a következő ereklyékről felvett fényképeket csatolták s küldték el Londonba, a díszmunka számára:

1. Rédey Ferenc, Bethlen Gábor fővezérének emléke egy páncélos vitéz alakjában 1616.

2. Gróf Rhédey Lajos arcképe 1804.

3. Gróf Rhédey Lajosné, Kohányi Kátsándy Theresia arcképe 1780.

4. Részlet a *Rhédey kertből*.

5. Rhédey Lajos kastélya.

6. Rhédey Lajos zászlója

7. Mária Beatrix főhercegnasszony szállagjával, melyet 1809-ben az általa felállított polgári katonaságnak ajándékozott.

8-9. Ezen zászló c-uccsa feliratokkal (két oldalról.)

10-11. Két koronázási emlékérem 1804 évből, melyet a városnak ajándékoz.

12. Az erre vonatkozó ajándékozó levél.

13-14-15. Saját kezű levele, mellyel az ugynevezett Rhédey kertet egy alapítvánnyal a városnak adományozza.

16. A Rhédey mauzoleum kívárlól.

17-18. A Rhédey mauzoleum belseje.

19. A mauzoleumban levő szarkofág, feliratokkal.

Hölgyeim!

Izléses blousok, aljak, pongyolák, costümök, felöltők és csinos gyermekruhák igen olcsón szerezhetők be

Hevesi „PÁRISI” divatruházában, Nagyvárad Zöldfa-utcán.

Feri (remélten): A bizony bus. De elte lejtetem. Arra nem tettem felre és most már nincs egy fillérem sem (aseibeiben keresgél.) Bizony nincs (komikus rémülettel Irénhez): Már most mit csinálunk? Nincs, nincs.

Irén: Ithon sincs. De van egész lábos tej. Jó hideg és... és azt vacsorálunk. Jó?

Feri: Eljen! Minden jó, a mit te adsz, még ha méreg is. Ide vele. (Etelkához) Pardon. El feledtem, hogy vendég van és, hogy nem illik a házi titkokat piacra vinni.

Etelka: Csak hagyja. Ne igen kérje a bocsánatot, mert most már igazán nem tudom, hogy irigyeljem-e magukat, vagy lekacagjam.

Feri: Csak irigyeljen kérem, csak irigyeljen és igyekezzék utánunk csinálni, — ha más nem akad, — hát Hadházyval. Sok szerencsét hozzá.

Irén: (Ferihez simul.) De én is megvartam ám a mellényedet és holnap már nem fogsz lázni, s én sem fogok aggódni.

Feri: Hát aggdóttál értem?

Irén: De mennyire.

Feri: Köszönöm angyalom. (csókolja.) Edes kicsi apró szentem te. Van még ilyen edes asszony a világon?

Etelka: Inkább azt kérdezze, van még két ilyen idiota a világon, mint maguk? Valóságos örömrivalgásba törnek ki egy pléhcspur és egy rongyos mellény miatt.

Feri: (nevetve) De mikor nekünk ez minden vagyonunk. **Boér Margit.**

Népszövetségi értekezet Debrecenben.

Március végén igen népes kath. népszövetségi értekezet folyt le *Debrecenben*, a katolikus gimnázium dísztermében. Az értekezet célja volt propagandát csinálni a népszövetségi szervezkedésnek.

Jelen voltak: Csath Zsigmond postafelügyelő, dr. Dereakassy István orvos, dr. Ruzska István ügyvéd, Pető Aladár máv. hivatalnok, Tóth Andor máv. raktárfőnök, Csiky Nándor máv. raktárfőnök helyettes, Papp János görög katolikus esperes, Husz Lajos polgári iskolai tanár, Farkas Géza máv. hivatalnok, Huber Ferenc pénzügyi titkár, Darvay Rezső pénzügyi fogalmazó, Lehman László és Lehman János vállalkozók, Benesik Ferenc piarista tanár, Molnár Kálmán a thesianum igazgatója, Füredi Gusztáv tanár, Novotny Béla máv. ellenőr, Lafrankó Gyula, dr. Tóth Emil, Antalfy Gyula banktisztviselő, Erdős Frigyes főmérnök, Jávor Gyula tanár, dr. Zalai János tanár, Pápai Lajos plébános, Sperlagh Zoltán gyógyszerész, Pintér Pál kegyesrendi tanár, Kula György ny. máv. főellenőr, Csukós István takarékpénztári főpénztáros, Gyovay Imre máv. hivatalnok, Sinka Gyula körjegyző helyettes, Thahvicser Alajos tisztviselő.

Az értekezleten *Kresznerics Gy.* Fereuc helyigazgató elnökölt. Lelkes meggyitő szavai után *Haller* István országgyűlési képviselő, főtitkár ismertette a Népszövetséget. Beszédében főképpen azokkal a vádakkal foglalkozott, amelyekkel a Népszövetséget illetni szoktak.

Utána *Huszár* Károly országgyűlési képviselő szólalt fel, aki a szabadkőművesség veszedelmes tanaira és szervezkedésére hívta fel a figyelmet.

Haller István főtitkár indítványára az értekezet kimondotta, hogy *Hajdumegyében szervezni fogja* a Katolikus Népszövetséget s agitációs napot *április utolsó vasárnapját* tűzi ki.

Erre az Angol-királynő szállodában társasvacsora volt, amelyen a szervezkedés közelebbi módoratai is megbeszélés tárgyát képezték. A debreceni helyi szervezet tagjainak száma eddig 450.

Az értekezet a következő táviratot küldötte a Népszövetség elnökségének.

Őszinte szeretettel üdvözöljük az elnökséget, továbbá működésére Isten áldását kérve, ígérjük, hogy mindenkor bátran szegyenpir nélkül fogjuk elveinket megvallani, megvédeni.

Kresznerics,
helyi igazgató.

Vakok a színházban.

Megható és felejtethetlen emléket vittek haza magukkal azok, akik tegnap délután megnézték a vakok előadását a Szigligeti színházban. A legemberibb részvét hurjait remegteti meg lelkünkben a Gondviseléstől ily végzetesen meglátogatott embertársainknak a látása de ugyanakkor diadalmosan ujjong fel bennünk az emberi kultúra haladásába vetett reményünk. Ma már nem mostoha gyermeke az emberi együttélésnek a vak ember. Részese ő is kultúra áldásainak, eszmél, gondolkodik, ír, olvas, számol és ami a legfőbb, meg tudja keresni becsületes munkával a kenyerét. Persze, nem csinálja mindent oly fokban, mint mi, kik gyönyörködhetünk az Isten tetséges és áldást hozó napvilágában, de, há a az emberi haladásnak, most már nem kénytelen egyoldaluan leélni életét, hanem, bár sok türelemmel, harmonikusán be is rendezheti azt.

A ker. felebaráti szeretet már régen felkarolta a vakokat, elhelyezésükre külön intézeteket állított. De nagyobb szabású munkát mégis csak az újabb kor szociális törvényhozásaiban találhatunk. Magyarországn is több intézet foglalkozik a vakok tanításával, hogy megteremtse nekik egy harmonikus élet és társadalomban való élés feltételeit.

Tegnap délután a kolozsvári vakok intézete egy jótékony célú előadás keretében mutatta be azokat a haladásokat, melyeket az emberi kultúra e téren is tett. Az előadás egész műsorát nem ismertettük, közöltük azt tegnapi számunkban, csupán *Schannén* Péter intézeti igazgató ismertető előadását emeljük ki, továbbá azt a részt, melyben *Müller* Lajos tanár bemutatta, amint a vakok írnak, olvasnak és számolnak. A legmélyebb elérzékenyülés és kitörő örömméret hangulata fogta el az embert.

Hozzájárultak még a jótékony célú előadás sikeréhez *Zsigmondi* Anna színművész és *Zsigmond* Ferenc képzőművészeti tanár. Mindketten énekszámokat adtak elő.

A közönség elég szépen megtöltötte a színházat.

UJDONSÁGOK.

Tájékoztató:

Április 2. Hangverseny a képkiallításán d. u. 5 órakor a megyeházán.

Április 2. A reáliskola hangversenye a Csarnokban d. u. 5 órakor.

Április 2. A Leszámitoló bank rendkívüli közgyűlése.

Április 2. A Népevelési egyesület közgyűlése d. e. 11 órakor a polgári leányiskolában.

Április 7. A Kath. Kör. utolsó bñjti estélye a főgimnázium dísztermében d. u. 6 órakor.

Április 27. D. u. A Biharmegyei nőegylet évi közgyűlése.

* **Fekete vasárnap.** Krisztus Urunk kinszenvedését megelőző időszak egyik kiemelkedő határnapját ünnepli meg ma a kath. egyház. A nagyhetet megelőző nyolc nap beköszöntőjét. Az egyház készül s előkészíti hivat a nagy tragédia emlékezetének megülésére. A templomokban ma megfosztják az oltárokat ékességeiktől, a feszületeket fekete lepellet vonják be. — Az oltáregyleti szentségimádás ma, vasárnap a Szent László templomban tartatik meg. Reggel 7 órakor szentség kitétel, délelőlt 9 órakor ünnepélyes szent mise és szent beszéd; délután 5 órakor prédikáció, litánia és szentségbetétel lesz.

* **Szacsvay vértanu munkája.** Erdekes kis füzetet terjesztett be Nagyvárad városához *Dus* László nyug. városi főügyész, rövid beadvány kíséretében. A 60 lapra terjedő kis alakú füzet ifj. *[Szacsvay Imrének, Nagyvárad első alkotmányos követének a munkája s »Népkivánatok»* cím alatt a Pesten, 1848. március 15-én kihirdetett »Mit kíván a magyar nemzet?» 12 pontból álló kiáltványt magyarázza. *Dus* László beadványában »jellemzésül» rámutat, hogy Szacsvay Imre a füzet

Reggelizés előtt félpohár

Schmidthauer-féle

Használata valódi áldás gyomorbetegségeknak, székszorulásban szenvedőknek.

Igmándi keserűvíz

Az elrontott gyomort 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza. Kis üveg 40 fill. Nagy üveg 60 fill.

Kapható Nagyvárad és vidékén minden gyógyszerertárban és jobb fűszerüzletben.

55. lapján a következő intő szavakat írta: »Őrizkedjünk rohanásba hozni a különben is siető időt. Oriás kerekai, ha a vágásból ki-sodortatnak, lejárják és összezuzzák a köz-boldogságnak és közjólétnek dicső épületét, mit a férfias önrudatra jutott nép őszintén nyilatkozva s békésen bár, de szilárdan dol-gozva, felemelni kezd.« Megjegyzé ezután *Dus László*: »Alig egy év múlva ő készíti a füg-getlenségi nyilatkozatot.« Sokat talán téve-désbe ejthet az, hogy ifj. jelző van a fűzet-ben *Szacsuvay Imre* neve előtt, de ez abban leli magyarázatát, hogy még akkor élt nagy-bátyja *Szacsuvay Imre*, aki *Piskiné*l, mint hon-véd százados a szabad-ágharcban esett el.

* **Képsorsolás a Szenes—Kézdi tár-laton.** Szenes Fülöp és Kézdi-Kovács László tárlatán rendkívül élénk lesz az élet ma dél-előtt és délután is. Délután tudvalevőleg hat órai tea lesz a vármegyeháza disztermében és a főispáni lakás egy részében, délelőtt pedig a képsorsolás folyik le a tárlaton. Három kép fog nyereménytárgyként szerepelni a sorsolá-son: egy igen finom rajz *Nagy Zsigmond*tól, egy színes krétarajz *Hegedüs László*tól és egy gyönyörű Szenes-portré. Első nyeremény *Sze-nes Fülöp* pasztellje lesz. Ezt a kitűnő képet a napokban készítette a művész egy Nagy-váradon időző, fiatal táncosnőről, akit a rajz kosztümben ábrázol. A délutáni teát egy igen magas színvonalú irodalmi matiné fogja meg-előzni, melynek keretében dr. *Némethy Gyula* theológiai tanár az *arcépfestésről* fog előadást tartani. A sorsoláson részt vesz mindenki, aki vasárnap délelőtt fél 10 órától fél 1 óráig jegyet vált egy koronáért a kiállítás pénztárá-nál. A képsorsolást fél egy órakor ejtik meg a közönség jelenlétében.

* **A Leszámitoló közgyűlése.** *Szaj-bély Gyula* udvari tanácsos a Leszámitoló és Jelzálogbank részvénytársaság elnöke; *Stein Armin* a *Ferenc József* rend tisztje, a Buda-pesti Takarékpénztár és Országos Zálogkölcson részvénytársaság vezérigazgatója; vámosatyai *Fábry Samu* a Budapesti Takarékpénztár és Országos Zálogkölcson részvénytársaság igaz-gatója; alsóterényi *Auer Róbert* a Budapesti Egyesült Hungária Gőzmalom igazgatója; *Otten-berg Tivadar* az Aradi Első Takarékpénztár vezérigazgatója, az Aradi Kereskedelmi és Ipar-kamara elnöke a Leszámitoló és Jelzálogbank részvénytársaság rendkívüli közgyűlése alkalmából Nagyváradra érkeztek.

* **Fegyelmi egy orvos ellen.** Még 1909 óta húzódik a belügyminiszteriumban dr. *Comsia János* szombatsági körorvos fegyelmi ügye. A körorvost annak idején olyan természetű dol-gok miatt jelentették fel, melyek az alispán legszigorubb döntését provokálták. Az alispán a körorvost állásától való felfüggesztésre ítélte. Az ítélet ellen *Comsia* a közigazgatási bizott-sághoz felebbezett, amely megváltoztatta az első fokú ítéletet és az orvost 500 korona pénzbüntetésre ítélte s egyszersmint kötelezte a felmeült költségek megtérítésére. A másodfokú ítélet ellen szintén felebbezett a körorvos és a belügyminiszter tegnap küldte meg a végleges határozatot ebben az ügyben a vármegyéhez. A belügyminiszter a másodfokú ítéletet hagyta jóvá s kötelezte a körorvost a pénznek 15 nap alatt való befizetésére.

* **Bécs lakossága.** A népszámlálás vég-leges eredménye szerint Bécs lakosságának száma 2,030,830 és ebből 992,600 cseh nemze-tiségű, az utolsó népszámlálás idején 1,674,000 lélekszám mellett 102,970 volt a csehek száma.

* **Kolozsvári-utca rendezése.** Nagy-várad város közigazgatási bizottsága a Kolozs-vári-utca szabályozási céljaira szükséges a nagy-várad 905. sz. tkvi betétben 3527 hrsz. a. fel-vett és *Jakobovits Adoll* tulajdonában levő in-gatlan kisajátítás utján megszerzése ügyében 170—911 kb. sz. határozatával 1911. évi május hó 23-ik napjának d. e. 10 órájára helyszíni bejárást tűzött ki s az összejövetel helyéül a városbáza bizottsági termét jelölte ki. Ezen kö-rülményről az összes érdekelteket azzal értesí-tem, hogy a kisajátítási tervet és iratokat Nagy-várad város polgármesteri hivatalánál (I. emelet 4.) előzetesen megtekinthetik, a kitűzött bejá-ráson megjelenhetnek és észrevételeiket ott szóval megtehetik, vagy a bejárás napjáig írás-ban beadhatják. Nagyvárad, 1911. márc. hó 27. *Bordé Ferenc* polgármester h.

* **Égiháboru Biharmegyében.** Az utóbbi napok szokatlan melegének megvolt a következménye. Tegnap délután, a vármegye nagyobb részében, égiháboru volt felhőszakadással és jéggel. A nyári zivatarból Nagyvárad-nak is kijutott. Délután 5 és 6 óra között az égre két irányból is hatalmas fellegek nyomul-tak fel. Néhány perc múlva nagy kövér csep-pekben kezdett esni az eső, majd sűrű villám-lás és menydörgés között, egynegyed óráig tartó felhőszakadás volt, melyben pár percig sűrű jég is esett, ami lehűtötte a levegőt. A vihar a béli és cséffai telefon-forgalmat is fennakasztotta néhány percig. A nyári zivatar estére teljesen elmúlt minden nagyobb kelle-metlenség nélkül. A legszeszélyesebb hónap április, méltóképpen mutatkozott be, egy csöp-pet sem cáfolt magára s ha így akarja toly-tatni szép időkre lehet kilátásunk.

* **Fegyvergyakorlatok a honvédség-nél.** Nagyvárad város katonai ügyosztálya ré-széről közhírré tétetik, hogy a m. kir. honvéd-gyalogság, valamint 2, 6, 8. és 10. honvéd huszárezredek állományába tartozó azon nem tényleges legénységnek, mely a folyó évben fegyvergyakorlat teljesítésére kötelezve van (a tartalék 1908., 1906., 1904., 1902. és 1900., továbbá a póttartalék 1908., 1906. és 1904. sorozási évfolyamaiból tartozó azon legénységi egyének, kiknek valamely különös tényleges szolgálat ezen fegyvergyakorlat rovására nem tudatott be, továbbá mind azok, aki az előző évről a fegyvergyakorlatnak elhalasztása, stb. folytán azt a folyó évben utánpótolni tartoz-nak) megengedtetik, amennyiben a fegyver-gyakorlatot polgári foglalkozása, keresete, vagy magánviszonyai következtében egyik, vagy má-sik fegyvergyakorlati időszakban óhajtja telje-síteni, hogy ebbeli kérelmét azonnal az illeté-kes, vagy tartózkodási hely honvédkiegészítő parancsnokságnál, vagy saját ezredparancsnok-ságánál szóbelileg, vagy írásban, esetleg leve-lező-lapon az ezred sorozási évfolyam és anya-könyvi lapszámnak felemlítése mellett beje-lentse. Amennyiben az őszi fegyvergyakorlatra előírt állomány azt megengedi, a behívások a jelentkezések figyelembevételével mellett fognak eszközöltezni. Haza honvédelmi miniszter. Nagy-várad, 1911. március 27. *Juricskai Barnabás*, tb. tanácsnok.

* **Ellopott halak.** *Frankfurt Vilmosné* Jókai ucai lakos, piaci halárus bejelentette a rendőrségen, hogy a Körözs folyóban levő egyik bárkájából ismeretlen tettes 140 kilog-ramm halat ellopott. Tettes a bárkákról a la-katot leütötte s a halat úgy vitte el. A rendőr-ség a nyomozást megindította.

* **A gépjárművek jelzőkészüléke.** Az utóbbi időben a rendőrség tapasztalta, hogy egyes gépjárművek, sőt még kerékpárok is, riasztó, tülsertő és oly szokatlan hangú kürt-jelzőket és más jelzőkészülékeket használnak, hogy azoktól az utcákon közlekedő lófogatu kocsi lovai megriadnak s ezáltal igen könnyen baleseteket, szerencsétlenségeket idézhet-nek elő. Mután ilyen jelzőkészülékek haszná-lata a gépjármű közlekedésről alkotott szabály-

rendelet 50. § értelmében el van tiltva, a rendőrség ezúton is figyelmezteti a gépjármű és kerékpár tulajdonosokat, hogy e meg nem engedett jelzőkészülékek használatától annál is inkább óvakodjanak, mert e szabályrendelet el-len vétőket a rendőrség 200 koronáig terjed-hető pénzbüntetéssel fogja büntetni.

Tavaszi ujdonságaim
CIPŐ, KALAP
és uri divatcikkekben megérkeztek
REICHARD áruháza

x **Gyümölcskülönlegességek!** Csoda-szép friss, idei termésű: csemegeiszal, dél-afrikai Ringlott-szilva, őszi-barack, karfiol, uj-burgonya stb. kapható: **Mertz Mándor** cse-mege és borkereskedésében, Körös-utca. Te-telefon az egész megyében 448 sz.

Törlesztéses kölcsön:

Feltételek:

Teljes árfolyam
5.65 annuitás.

LÁSZLÓ ERNŐ

bank és kereskedelmi irodája
Nagyvárad, Lévy-palota,
Ezredévi emlék-tér sarok.

Ifj. **Rimanóczy Kálmán**
műbutorgyára

Városi raktár Fő-u., Rimanóczy-palota.

Állandó butorkiállítás. Egyes butor-darabok avagy egész lakásberendezé-sek, iparművészi tervezések és költ-ségvetések díjmentesen eszközöltet-nek. Új szerkezetű service-asztalok mahagoni, palisander és citromfából. A Zsolnay-féle gyarak kizárólagos kép-viselete, eredeti gyári árak mellett.

Kolosváry Sándor

ékszerész, arany és ezüstműves
Nagyvárad, Bémer tér 293. sz.

Brillians ékszerek, aranyárak,
ezüst dísz tárgyak és evőeszkö-zők valamint zsebórák nagy-raktára.

x **Husvétii tojások**, parfümök, locsolók, divatcikkek **Gál Ferencz** nál Sas passage.

NAGY OCCASIO!

Tavaszi újdonságok megérkeztek kosztüm, bluz-kelmék, francia delainok, csipkék, sejmek. Menyasszonyi kelengyét vegyünk olcsón és megbízhatóan. Menjünk

RADÓ és KERTÉSZ-hez
Telefon 1030. Kossuth-u. 2.

11

x **Felhívás.** Rosenzweig Róza mellfűzőgyárának lapunk mai számában közölt hirdetésére felhívjuk a t. hölgyközönség figyelmét.

Értesítés.

Van szerencsénk a mélyen tisztelt háztulajdonos urak becses tudomására hozni, hogy **Óváry Lajos kályhás üzletét** átvettük s az eddigi szolid alapon folytatjuk **ÓVÁRY TESTVÉREK**

cég alatt.

Kiváló jóságú modern és izléses kályháinkkal, pontos kiszolgálással és becsületes munkával óhajtunk továbbra is mélyen tisztelt megrendelőink elismerését kinyerni s a boldogult elődünk által szerzett bizalmat továbbra is fenntartani. A legdivatosabb és legegyszerűbb

cserépkályhák
állandóan raktáron vannak.

Javítási munkák a legrövidebb idő alatt eszközöltetnek. Nagybecsű megrendeléseiket kérve, vagyunk tisztelettel **Ováry Testvérek kályhás iparosok**

(Óváry Lajos utódai).

Csengeri-utca 27. szám.

Hölgyeim!

Kelim, gobelin és Smyerna újdonságaimra felhívom figyelmüket. Okvetlen néz-
:: zék meg. ::

TATRAY GUSZTÁV

Rákóczi-ut 4. sz. — Telefon 783.

x **Olvasóink** figyelmét felhívjuk a lapunk mai számában megjelent Herczeg Imre és társa budapesti banküzlet cég hirdetésére.

CZAPFALVI JÓZSEF

mázoló, épület és butorfestő

Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 11 szám.

Helyi és vidéki telefon szám: 1001.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkát u. m.: fa- és márvány utánzat készítését, épület, üzleti, kávéházi és gyógyszerári berendezések és butorok festését, ker. butorok zománcozását és porcellán utánzást. Véd. megrendeléseket a legpontosabban készítek

358

Tisztelettel
Czapfalvi József

Könyvtárak kiegészítésére, berendezésére költségvetést küld: **Benkő Atur** könyvkereskedő és **Modern Antiquarium** Nagyvárad, Rákóczi-ut 10. sz. Ugyanott mindenféle könyvek legjobb áron vételnek.

Tudósítás!

Tudatni kívánom az igen tisztelt eddigi megrendelőimel és az elegáns ruhákat szerető uri közönséggel, hogy

a tavaszi és nyári szöveteim

megérkeztek. Angol és belföldi szövetekben oly nagy választékkal rendelkezem, hogy bármelyik fővárosi céggel felveszem a versenyt, ugyszintén az előállításban is, ami a saját vezetésem alatt történik

Nagybecsű pártfogást kér

FRIEDLÄNDER

angol uri szabó cég

Nagyvárad, Szent János utca 4. sz.

Mintákkal kívánatra háznál szolgálok.

x **Tavaszi vásár.** Tisztelettel értesitem a mt. nagyközönséget, hogy a csillár és fémáru gyártást megkezdtem s ennél fogva raktáron levő csillár készletemet helyszűke miatt gyári áron, sőt normális elfogadható áron elárulom. Régi csillárok átalakítása, galvanizálása, fémáruk rezezése, nickelzése, butorvasalás, portáldiszek stylszerű készítése rajz és terv szerint. *Stern*, Bémer-tér, Telefon 556.

GÁL FERENCZ

játék diszmű és sport áruházát
a Sas passageba
= helyezte át, =

a hol mindennemű női és férfi divatcikkek, gramfonok, lemezek, utazókofferek stb. a legjutányosabb árban szerezhetők be.

Legelegánsabb és
:: legmodernebb ::

fényképek

külföldi tanulmányok és ta-
::; pasztlatok alapján ::;

Molnár Jenő

(nianeck utóda) műtermében.

x **Margit.** A szerelmes ifju nem ejti ki nagyobb bensőséggel ezt a nevet, mint a hölgyek, amikor a Földes-féle Margit-Crémről van szó. Hogy a Földes-féle Margit-Crém olyannyira népszerű toilletcikke lett a hölgyközönségnek, azt első sorban annak köszönheti, hogy gyönyörű tiszta, fehér szint kölcsönöz az arcnak, mindennemű tisztátalanságot, szeplőt, mitessert, májfoltot és pattanást eltávolít és emellett abszolúte ártalmatlan. A hatás négy-öt napi használat után már tökéletes. Ára kis tégely 1 korona, nagy tégely 2 korona. Kapható minden gyógyszerárban és drogériában. Készíti és postán küldi Földes Kelemen gyógyszerész, Arad.

x **Vadászok figyelmébe.** Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy Rákóczi-ut Moskovits palotában egy modern fegyverüzletet nyitottam, hol mindennemű fegyverek, revolverek és töltények kaphatók. Fegyvereket szakszerűen javítok. Ladányi József puskaműves és fegyverkereskedő. A vadászati évad vége felé közeledik. Felhívom a fegyvertartók figyelmét, hogy fegyvereiket javítás végett bizalommal hozzák műhelyembe. M. kir. löporáruda. Telefon 269.

Új virágüzlet!

Fratrics János

kereskedelmi és műkertész.

Kertészeti telepe: Szent János. — Virág-
: : csarnoka: Szent János-utca 1 szám, : :

ahol minden időben frissen
vágott virágokból készülnek

báli, menyasszonyi s alkalmi csokrok

szép kivitelben, előnyös árak mellett.

x Mikor pártoljuk a hazai ipart?

Ha a termék van olyan jó, mint a külföldi, ha beszerzése előnyös. Ime itt az alkalom magyar ember készítménye, magyar termék, mégis kiállja a versenyt bármely külföldivel. Ki ne hallotta volna híret a Siklinél beszerezhető Gyulatinnak, mely megóvja a fogat a romlás, porlás és lazulás-tól, letisztítja a fogról a feketeséget, barnaságot, a fogfájást rövid idő alatt megszünteti s mégis alig kerül napi használata személyenkint 1 fillérbe. Kérjük minden gyógytár és droguériában, valamint fűszer és fodrász üzletben a Sikli Gyulatint. Ára üvegekint 1.50 és 3 korona. Főraktár Sikli Józsefnél Halász-utca 10. számú háznál, mely 1950 koronát jövedelmez és még beépíthető telekkel bir, szabad kézből eladó.

Double-kelme

újdonságok

FLEGMAN

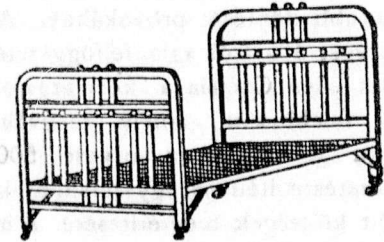
cégnél, Bémer-tér.

128

Borzalmas lesz a tavasz

azoknak, kiknek szeplőt és májfoltot hoz. Ezt egyedül a torony alatti **Ujvárosi drogéria** Hóvirág krémje szünteti meg

Vas és rezbutor

gyári rakitári

Székrenyágy egy matraccal 19 korona

Sodronybetét 10 korona

Rézkariss 5 korona

Gyermekágy 24 koronától feljebb, kapható

Kohn Adolf

vaskereskedőnél Nagyvárad, Kossuth-utca
10 sz. Telefon 636.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Vasárnap d. u.: Hercegisasszony. Este Bob herceg.
Hétfő: Bábjáték.
Kedd: Boszorkányvár.
Szerda: Bog herceg.
Csütörtök: Jótékonycélu előadás a Gyermekebarát-Egyesület javára. Gül Baba I. II. felvonása. Fényes Annuska felléptével.
Péntek: Rip van Winkle (Rhédei Szidi vendégszínház.)
Szombat: Luxemburg grófja (Rhédei Szidi második vendégszínház.)
Vasárnap délután: Sas fiók, este: Királyszojektetés. (Új operett. Premier.)

Az április havi műsor.

A szünügyi-bizottság ülései az utóbbi időben nem olyan élénkek, zajosak, mint azelőtt. Beterjeszti az igazgató a műsort s azt egyszerűen elfogadják. Erre mondta tegnap dr. Kurländer Ede a bizottság ülésén, hogy »Fejblintó Bálintok« nem akarnak lenni.

A szünügyi-bizottság tegnapi ülését dr. Mihály Lajos alelnök vezette. Jelen voltak: dr. Medvigy Mihály, dr. Pácz Sándor, Harmathy Károly, dr. Kurländer Ede, Schwarcz Izidor, Juricskay Barna jegyző és Tóth Elek a szünügyi igazgató képviselőjében.

Első sorban előterjesztették az ápril hónapra kitűzött darabok jegyzékét, a következőkben:

Királyszojektetés (új bohózat), Zseni (új vígjáték), Elvált asszony, Tatárjárás, Luxemburg grófja, Millie (új bohózat), Babuska (új operett), Trobadour, Boszorkányvár, Magdolna (Rákosi Jenő darabja), Bob herceg, Bábjáték, Sárga lilium, Rip-Rip (Rhédei Szidivel, bérletszűnetben); ifjúsági előadás Romeo és Julia.

A műsort elfogadták.

Harmathy Károly felvetette, hogy értesülése szerint Révi Aurélie és a tenorista partnere egy operában olasz nyelven szándékoznak énekelni. A szabályok szerint ezt be kellett volna a szünügyi bizottságnak vagy legalább az elnökeknek jelenteni.

Dr. Kurländer Ede látja, hogy az igazgató nem jelent be semmit a szünügyi bizottságnak. Egyes jogokat az elnök gyakorolt a bizottság nevében. Ezeket a jogokat, mivel az elnök gyakran távol van, az alelnökre is át kell ruházni. A szünügyi igazgató nem szeret a szünügyi bizottság üléseire járni, hát akkor küldjön olyan meghatalmazottat, aki a felszólamlásokra esetleg kötelező nyilatkozatot tehesen. Azt nem kifogásolja, ha az operákban olaszul énekelnek, mert ez bevett szokás s az iskolákban olaszul tanítják az operákat. De kifogásolja a gyakori és be nem jelentett bérletszűneteket, mert ezáltal a bérlet ki lesz tolvaa a meleg időkre. Mivel az elnök távol van, kéri az alelnököt, hogy erős kézzel kezelje a színházat s követelje a bejelentéseket. Ha így megy a dolog, a tagok lemondanak, mert nem akarnak Fejblintó Bálintok lenni.

Dr. Mihály Lajos kéri a jegyzőt, hogy a szünügyi bizottság szabályrendeletét adja át neki, amelyből látni fogja mi az alelnök joga és kötelessége s annak meg is felel.

Harmathy Károly megjegyzi, hogy az árfelemelés nélküli bérletszűneteket nem kell bejelentenie az igazgatónak.

Tóth Elek bejelentette, hogy Arnold von Sigríd énekesnő, május 2-6. napokon két estén vendégszerepel Romeóban és Faustban. Ez előadásokra 40 százalékos helyár felemelésre kér az igazgató engedélyt.

A szünügyi bizottság a helyár felemelését ezen két estére engedélyezte.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ
BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

BAKTERIUM-MENTES

természetes ásványviz.

Üdit-gyógyít. Üdit-gyógyít.

Vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmánál kitűnő hatásának bizonyult.

Orvosilag ajánlva. Főlerakat:

JANKY ANTAL utóda

cégnél Nagyvárad.

203

Z E N E.

Szigeti, Marschalkó Rózi és Tarnay Alajos. A Zenepártoló Társaság április kilencedikére kitűzött hatodik bérleti hangversenye még egy pompásan megválasztott attrakcióval gazdagodott. A hegedűművész és énekesnő kísérettel ugyanis sikerült megnyerni Tarnay Alajost, az országos hírv zongoraművészt. Szigeti Józsefnek, a fiatal, de máris európai nevű művésznek érdekes jellemzését olvassuk a Berliner Tageblatt ma érkezett számában, amely a művész londoni nagy sikerei alkalmából hosszabb cikket hoz róla. »A hegedűművészet Londonban élő magyar Szigeti Józsefben új és a nagyság minden jelével ékeskedő erőt nyert. Minél többször halljuk, annál jobban megerősödik ez a vélemény bennünk. A hegedű Szigetinek olyan adománya, mint Patti Adelinaé volt az ő örökemlékü gyönyörű organuma. Művész és instrumentum csodálatos összhangban érvényesül Szigeti Józsefnél, akiben a hegedülés egyik legjelentékenyebb mesztérét kell már is elismernünk stb.

IRODALOM.

Az »Elet« 14-ik száma gazdag és változatos tartalommal jelent meg. Kiemeljük belőle a szindus és poétikus »Vasárnapi levelet« Magyar Gáborról, továbbá Havadi Barnabás eredeti elbeszélését és Vincent Harper a »Kinai kerékpár« című fordított novelláját, továbbá Szalay Mátyas és Gyökössy Endre költeményeit, Sárány István cikkét a sajtóról, Krudy Gyula szindus regényfolytatását, Lányi Viktorinak Beethovenről írt cikkét. A többi rovat is gazdag, eleven és tartalmas, illusztrációi pedig művészi kivitelűek. Az »Elet« szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, VII., Damjanich-utca 50. sz. alatt van.

Pelle Magdolnája a könyvpiacra. Magdolna című 3 felvonásos színművet, amelyet a nagyváradai Szigligeti-színház f. év február havában hozott színre, könyv alakban adom ki. A könyv április hó második felében fog megjelenni díszes, teljesen modern nyomdai kiállításban. Előfizetési ára 2 korona, mely az aláírással egyidejűleg fizetendő. Mindazok, akik 3 koronával fizetnek elő, megkapják a közelgő hónapban megjelent verses könyvemet is. Az előfizetési ívet április hó 10-ig kérem visszaküldeni. Nagyvárad, 1911 március hava. Dr. Pelle János, Akadémia utca 1.

A Kath Szemle áprilisi füzeté a következő tartalommal jelent meg: A francia laikus iskola hit- és erköcstana és annak hatásai. Madarász István dr. Az urbanizmus. Jehlicska Ferenc dr. Fogazáro utolsó regénye. Kocsis Lénárd dr. A törvénytelen születésekről, mint szociális jelenségről a Tisza-Maros szögét alkotó törvényhatóságokban. I. Szentiványi Ferenc dr. Bolygó lélek. L. genda. Oroszból fordította Széman István. Az örök husvét. Költemény. Kol-

már József. Homo imperator. Költemény. Auer István. Színházi szemle, bj. Folyóiratok szemléje, gd. Könyvismertetések és bírálatok: Hajós Szaniszló: A végtelen felé. Ism.: Strommer Viktorin dr. Szuszai Antal: Kalauz a krisztusi életre. Ism.: Jehlicska Ferenc dr. Schüch Ignác: A lelkipásztorkodás kézikönyve. Ism.: Mihályfi Akos dr. Ballagi Aladár: Régi magyar nyelvünk és a Nyelvtörténeti Szótár. Ism.: gd. Walter Gyula: Overberg Bernát: Ism.: Tóth-Szabó Pál dr. Wobbermin: Monismus u. monotheismus. Ism.: Madarász István dr. A Science et Religion néhány újabb füzeté. Ism.: Z. A. Oer: Das Vaterunser. Ism.: Hoss József dr. Kornis Gyula: Válasz A pszichologia és logika elemei című könyv bírálatára. Strommer Viktorin: Nyilatkozat.

EGYESÜLETEK.

A Népevelési Egylet választmánya tegnap d. u. 5 órakor Iráter Barnabás alispán, egyleti elnök vezetése alatt gyűlést tartott, melyen az elnökség betervesztette a mai közgyűlés elé terjesztendő jelentéseket s a tisztújítás ügyében elfogadta az elnökség jelöléseit. Itt is hangsúlyozzuk, hogy a mai közgyűlés (d. e. 11 óra) nem a megyebázan, hanem közbejött akadály miatt a polgári leány iskola Tisza Kálmán-téri helyiségében lesz megtartva.

NYILTTÉR.

BÚTOR

átköltözés miatt,

OLCSÓ

gyári árban
REISZ butorgyárában
május 1-től
Rákóczi-ut 14.

Uj férfi szabó üzlet!

Van szerencsém az igen tisztelt eddigi megrendelőimnek és a közönség tudomására hozni, hogy tanulmányutamból hazatérve, üzletemet Lévai palotába, (Körös-oldal) áthelyeztem. Tanulmányutamból kifolyólag a legkényesebb igényeket is pontosan ki fogom elégiteni. Tavaszai újdonságaimat személyesen a legújabb divatelmékből választottam ki, melyek már raktáron is vannak. Nagybecsű pártfogást kér

FISCHER,

uriszabó.

Lévai palota.

Körös-oldal.

Telefon: 951.

219

FOGAK.

Ép gyökerek bennhagyásával művészikivitelben szápadlás nélkül is készít **kitünő hirt** nevű

Fogműtermében

Özv. Dr. Deákné

Nagyvárad, Kossuth-u. 2.

Fekete Sással szemben

TÁVIRATOK.

Viribus unitis.

Bécs, ápr. 1.

(Saját tud.) Tudvalevőleg az egyik készülő hadihajó neve Ferencz József lett volna. A király nem engedte meg, hogy az ő nevét adják a hajónak, hanem ő maga külön jelölt ki nevet és pedig Viribus unitis elnevezést.

3000 gyerek életveszélyben.

Newyork, ápr. 1.

(Saját tud.) Ma itt egy hatalmas tanintézet, melyben 3000 gyermek volt jelen ismeretlen módon kigyulladt. A tűzről a tanulók mit sem tudtak csak a tanítók, akik a gyermekeket minden veszély nélkül a legnagyobb rendben vezették ki az utcára. Az intézet leégett.

Az albán lázadás terjedése.

Szaloniki, ápr. 1.

Detreből nagyon aggasztó hírek jönnek. Az arnótk feibuzdulva Malizsorok sikerein, nagy csapatokban járnak be az országot és felhívják a lakosságot, hogy bosszulják meg tavalyi vereségüket. Erős arnóta bandák azok a falvak ellen indulnak, melyeknek csekély helyőrségük van.

Égő erdő.

Budapest, április 1.

Bukarestből jelentik nekünk, Kotroceni mellett, ahol Ferdinánd hercegnek palotája van, meggyulladt az erdő s a tűz óriási terjedelmet ölt. A tűzoltók és a lakosok nem tudnak a veszedelemnek gátat vetni.

Baleset vagy öngyilkossági kísérlet.

Susak, április 1.

(Saját tud.) Sarovánovics Gusztáv tanár felesége öltözködés után még hazamosabb ideig tartózkodott a hálószobájában. Később éles sikoltás hallatszott a szobából s mikor az elősietők a szobába léptek, a padló égett s az asszony vértől borítva eszméletlenül feküdt a földön. Az asszony később azt adta elő, hogy az éjjeli szekrényen lévő lámpát leütötte és ettől az ott lévő re-

volver elsült. A golyó az asszony májába furódott. A padló a petróleumtól égett. Ezt a vallomást nagyon valószínűtlennek tartják és azt hiszik, hogy az asszony öngyilkos akart lenni.

BORGIDA BÉLA ÉS TÁRSA

gabona és termény bizományi üzlet

NAGYVÁRAD.

IRODA: Kossuth Lajos-u. 3. Biharmegyei Takarékpénztár épület. I. emelet.

Sürgőny cím: BORGIDA BÉLA NAGYVÁRAD.

Ajánljuk a t. gazdaközönségnek igen megbízható tavaszi vetőmagvainkat u. m.:

Allamilag ólomzárolt lucerna és lóheremagot,

Tavaszbuzát,

Árpát,

Zabot és

Bükkönyt.

Helyi és vidéki telefonszámunk 974.

KÖZGAZDASÁG.

Borgida Béla és Társa jelentése:

Budapesten

Az elmúlt héten elég nagy variációk voltak úgy le, mint fel az árakban. Egyszer külföld, másszor gyenge kínálat, a vetésekről érkező hírek, sőt még az a körülmény is, hogy a Szabadság-téren milyen idő volt, betolvásolták az árakat. Végeredményképen az irányzat inkább szilárdabb jelleggel bír. Bár a malmok nem igen vásárolnak búzát, ellenben az eladók is tartózkodnak a kínálattal, miután az időjárást nem tartják egészen normálisnak és így emelkedést remélnék.

Tegnap az áprilisiakra volt az első felmondási nap. Buzában nem történt felmondás, ellenben rozsban 21 ezer, zabban pedig 36 ezer mázsát mondtak fel. A rozs a nagy felmondásra hanyatlott, míg a zab emelkedett néhány fillérrel, mert az a nézet, hogy a felmondott zabot nem fogják átvenni, miután az nagyobb részben román és szerb áru nem felel meg az üzemnek. Készáruban 10—12 ezer mázsa forgalom volt tartott árak mellett.

Határidők sáralata:

Áprilisi buza	— — — —	11.67
Májusi buza	— — — —	11.48
Októberi buza	— — — —	10.84
Áprilisi rozs	— — — —	8.34
Októberi rozs	— — — —	8.12
Áprilisi zab	— — — —	8.69
Májusi zab	— — — —	8.57
Októberi zab	— — — —	7.28
Májusi tengeri	— — — —	5.65
Juliusi tengeri	— — — —	5.84
Augusztusi repce	— — — —	13.60

SZERKESZTŐI PÓSTA.

B. L. Nagyvárad. Gróf Széchenyi Miklós teljes inkognitóban jött Nagyváradra s látogatása csak arra szorított, hogy a székesegyházat és új székházat megtekintse. Ezen szándékát, hogy t. i. néhány órát inkognitóban óhajtott itt tölteni, köteles tiszteletben tartottuk és ezért csak akkor emlékeztünk meg róla, mikor az egyházmegye új feje már elutazott Nagyváradról. Hogy egyes »valamire való újságok« mi mindent irtak össze a püspök rövid itt időzéséről, ez bennünket nem érint; de hogy ezeknek a közleményeknek nagy része légből kapott, azt mi is, akik a látogatás minden mozzanatáról teljesen tájékozva vagyunk, jól tudjuk. — Az új püspök a város belső területén egyáltalában nem járt s a püspöki rezidencia és Káptalan-soron kívül sehol sem fordult meg. A »valamire való újságok« tehát csak álmotáltak, hogy a püspök bekocsizta a várost. sőt kikocsizott a Rhédey kertbe és a Püspök fürdőbe is. Igazán »valamire való« riporterri látomány lehetett, hogy a püspök a Bémer-téren hátrafordult, hogy a színházat még egyszer láthassa. Ilyen lázalomnak köszönheti a derék riporter, hogy *Velece* fölött észrevette a püspök a zsidótemplom keleties, merész kupoláját. Ezt az egész közleményt igazán keleties és merész fantázia szülte.

A szerkesztésért felelős:

Dr VUCKICS GYULA

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított dr. Just-féle

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben 75 százalék megtakarítást mutat fel. 40 gyertyás Wolfram lámpa *darabja 3.60 kor.* 100 gyertyásé *5 kor. 50 fill.*

Sima izzólámpa dbja 72 fillér,

tehát 5 százalék kartell áron alul.

Mindenemű *izzólámpa különlegességek*, fényképezési lámpák ugyancsak **legolcsóbb áron kaphatók.**

Csillárok,

izzólámpák

Állandóan nagy választékban kaphatók s a villamos telepen külön célra épített nagy

← **csillár-raktárunkat** → megtekintésre ajánljuk

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

1. lóerőtől 12 lóerőig minden nagyságban

Elvállaljuk

villamos világítás

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítést, átalakítását, javítását, izzólámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Főszerező telefonja 55. sz.

81

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Bel- és kültöldi összeköttetéseinknél fogva ajánljuk 4%-os alapon legelőnyösebb feltételek mellett, előzetes költség nélkül, törlesztéses kölcsönt a birtok forgalmi vagy becsértékének 2/3 részé erejéig. A kölcsön két hét alatt elintézhető. Részletes felvilágosítással vagy ajánlattal levélileg vagy szóbeli megkeresésre, azonnal díjmentesen szolgálunk.

HERCZEG IMRE ÉS TÁRSA
Banküzlete.

Budapest, VII. k. Erzsébetkörút 44. szám.
május 1-től V. Nádor-utca 34. sz.

Dajkovits E.

fényirodájában
Sas palota

esküvői felvételek a legdiszesebb elrendezésben,
villany felvételei speciálitása
utólérhetetlen.

TÁTRAY és TARSAI

Vasöntöde és gépgyár. Nagyvárad, Össi-ter.

Elvállal: Épület és műlakatos munkákat, vízvezeték és csatornázási munkákat, gyárak teljes berendezését, közlőműveket.

Gyárt: gazdasági gépeket és ekéket, magánjárókat és cementipari gépeket.

Biharvármegye legnagyobb gépjavitó műhelye.

Műszaki gépészmérnöki iroda.

2—3 középiskolát végzett fiu
nyomdász tanulónak

felvétetik

Szent László-nyomda
R.-T.-nál.

Málnási borvíz

10 liter szállásnál, 1 liter 24 fillér házhoz szállítva.

Kitűnő gyógy és üdítő víz. Gazdag a szénttartalommal, elősegíti az emésztést, megszünteti a gyomorégést. Hűlé- és öszvény ellen nagyon ajánlatos. FŐR-ÉRTÉK:

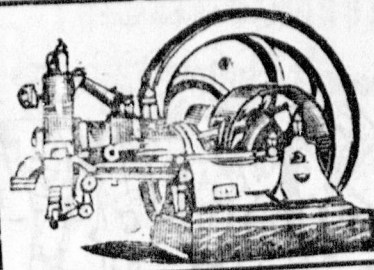
Mózes Aron, Nagyvásár-ter II. sz.

Kapható minden üzletben Vidéki rendelések gyorsan eszközöltnék. Egészségesnek borral, gyenge gyomornak tisztán.

Telefon 1073. Telefon 1073.

Drezdai Motorgyár R.-Társ.

Németország egyik legrégebbi és legnagyobb motorgyára.

Szállít szakkörökben legjobb gyártmányu benzin-, nyersolaj-, gáz- és petroleum-

motorokat és locomobilokat
valamint szívó gázmotorokat.

!! Meglepő újdonság !!

EGYETEMES GENERATORUNKKAL
a tényleges löerő óránként csak körülbelül 1 fillérbe kerül.

Főképviselet:

Gellért Ignác és Tsa

Budapest, Teréz-körút 41. Telefon 12—91.
Legmesszebbmenő jótállás. —
Kedvező fizetési feltételek

Bumbera István

papi- és polgári szabó
NAGYVARAD, BÉMER-TÉR.

Ugy a helybeli mint
a megyei főtiszte-
lendő papság szál-
litója.

Helybeli és vidéki Telefon szám 869.

Óvakodjunk a molyoktól!

Közhasznú intézmény!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívni e célra berendezett molykár ellen védő, biztosító és raktározó intézetemre. Elfogadok nyári gondozásra felelősség mellett bármilyen értékes ruhákat, szőrme árukat. Férfi- és női városi bundák, uri bundák, szőnyegek, függönyök, gallérok, karmantyukat stb., saját műhelyemben kijavítva, tisztán hiba nélkül szolgáltatva vissza. Kivánatra azokért házhoz küldök, az üzlet tűz és betörés ellen biztosítva van. Becses pártfogását kérve maradtam Kiváló tisztelettel: 248

DÓZSA JÁNOS,

szücsmester
Nagyvárada. Sas-passage.

Meghívó.

Miután a **Közgazdasági Korona Takarékos és Hitelszövetkezet** f. évi március hó 31-re meghirdetett rendes évi közgyűlése a megjelent tagok csekély száma miatt nem volt megtartható, évi közgyűlést f. évi **április hó 10-én** fogja megtartani a **Közgazdasági Bank** r.-t. üzleti helyiségében, tekintet nélkül a megjelent tagok számára. A tisztelt tagok ezáltal felkértnék, hogy a közgyűlésen megjelenni sziveskedjenek.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése az elmúlt év eredményéről.
2. A felügyelő-bizottság jelentése, az üzleti könyvek és számadások vezetéséről.
3. Az igazgatóságnak és felügyelő bizottságnak a felmentvény megadása.
4. Egyéb indítványok és előterjesztések, melyek a közgyűlést megelőzőleg 3 nappal beterjesztendők.
5. Igazgatósági és felügyelő bizottsági tagok választása.

253

**MEGELOZOTTI
MOSKOVITS
ANATOMIAI-CIPOGYAR**

NAGYVARAD
KOSSUTH LAJOS-UTCA 5 SZ.
BÉMER-TÉR, (BAZÁR-ÉPÜLET)

„Mi is?” — Papa megengedte! Hisz valódi **JACOBI-féle Antinicotin** cigarettahüvelyek fadobozban!

Vigyázzon! Csakis a „JACOBI” jelzéssel valódi! Minden fadoboz érdekes Röntgen-képeket tartalmaz.

NIGRIN
(Fernelendt)
a legjobb cipőkrém
Mindenütt kapható!
A bécsi yadászati kiállításon arany éremmel kitüntetve

Központi szállító iroda.

A közeig költözködési idény alkalmából felhívjuk a t. közönség szives figyelmét **szabadalmazott butorkocsiaiunkra**, a melyekkel a legkényesebb és legdrágább butorok szállítását **ugy helyben mint vidéken, valamint az ország bármely városába felelősség mellett eszközöljük.** Elvállalunk továbbá költöztetéseket nyitott téderes stráf-szekereinken is — **ugy helyben mint vidéken.**

Elfogadunk és előleget adunk butorokra és egyéb ingóságokra ezeket saját száraz és tűzmentes raktárainkban elhelyezzük.

Központi szállító iroda.
GRÜNBAUM J. ÉS TÁRSA,
Kossuth utca 8. **Telefon 701.**

Lédig Árpád

Arany Kereszt gyógyszerháza
Nagyvárad, Szent László-tér.
Alapítvány 1742. (A román püspökség mellett.)

Aki az arca üdeségét megakarja őrizni, az csak **Lédig-féle Pármai ibolya arckrém**et használjon. — Egy egész tégely 20 krajcár.

Ne legyen az arca szeplős, májfoltos, kiütéses, pattanásos, ne legyen ráncos, hanem mindig sima, hófehér, csak **Lédig-féle Pármai ibolya arckrém**et használjon, egy egész tégely nappali vagy éjjeli 20 krajcár.

1 drb Pármai ibolya szappan 20 krajcár.

Olajban tört és zománcz-festékek.

Az itteni piacon 22 év óta fennálló festéknagyke eskedésemet és vegyszert gyáramat teljesen újonnan berendezve és a legújabb villanyüzemi gépekkel felszerelve saját há- **Zöldfa-u. 17. sz. a. helyeztem át,** hol állandóan nagy raktárt tartok az összes föld-festékekből, olajban tört és zománcz-festékekből stb. Register cassámon minden vevő egy kelettel ellátott szelvényt kap, melyeket minden hó végéig összegyűjtve, az összeg 3 százalékáig árut kap jutalék gyanánt.

Emke padlólack és parkertfénymáz!

Diana és Pedal cipőkrém a legjobb!

A nagyérdemű közönség eddigi bizalmáért hálás köszönetet mondva, kérem a további támogatást is, tisztelettel

BERKES BERTALAN

EMKE padlólack, parquet, fényező és vegytisztító festék gyára 238

Nagyvárad, Zöldfa-utca, saját-ház.
Szövetkezetek 10% engedményben részesülnek.
Minden rendelés azonnal házhoz szállítva.
Telefon 180. **Telefon 180.**

A hölgyek tudják legjobban mily fontos a

SZÉP, ÜDE ARC

mily hatalom és kincs az, mily elnyekben részesül egy szép nő.

Szépnek lenni azonban nagy feladat nem elegendő, hogy valaki csinos, fess és kedves legyen, hanem a legfontosabb, hogy az arc bőre tiszta sima legyen. A nők tudják ezt és ezért nagy gondot fordítanak az arc bőr ápolására, a szépség fenntartására és emelésére. A. 252

A FÖLDES-féle

MARGIT-CRÉME

az egyedüli szer, mely 5-6-szori használat után biztisan eltávolít kiütéseket, pattanásokat, miteszt, szeplőket, májfoltokat, ráncokat és az arcot fehériti, üdíti és fiatalítja.

A Földes-féle Margit-Créme teljesen ártalmatlan, páratlan és csodás arc-szépítő.
Kapható az egész világon. Tége 1 kor. és 2 kor.
Készíti és postán küldi:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész **ARADON.**

Rattó-paszta

Patkányok teljes kipusztítására szavatosság mellett.

Üvegekben 1 kor., 2 kor. és 4 korona,
Detsinyi Frigyes
Budapest, V., Marokkói-utca 2. sz.
Nagyváradon kapható: 193
Ujvárosi Drogéria.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult háziszert, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvényénél, csúszlónál és meghűléseknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K1.40 és K2.— és újszólván minden gyógyszerháznál, Budapest.
Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.
Dr. Richter gyógyszerháza az „Arany oroszlánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

A Z I G A Z,

hogy sehol sem lehet oly kellemesen szórakozni, mint —

Kecskeméthy István
„NEMZETI” vendéglőjében.

Kitűnő magyar konyha. A legjobb fajborok. Abonánsok polgári árban megegyezés szerint szolgáltatnak ki. — Minden este fényes műsoru —

mozgófénykép előadás.

— Belépti díj nincs. —

A vidékiek találkozóhelye. Szállodámban szobák 1 korona — 60 fillértől kaphatók. — Számos látogatást kér tisztelettel

Kecskeméthy István vendéglős, a „NEMZETI” szálloda, vendéglő és kávéház bérloje.

A Biharmegyei Gazdak Áru és Hitelintézete Rt.

Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.
Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona.

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5%-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlái betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.
Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindenemű bankszerű beszedésekkel (incassó) olcsó díj mellett.

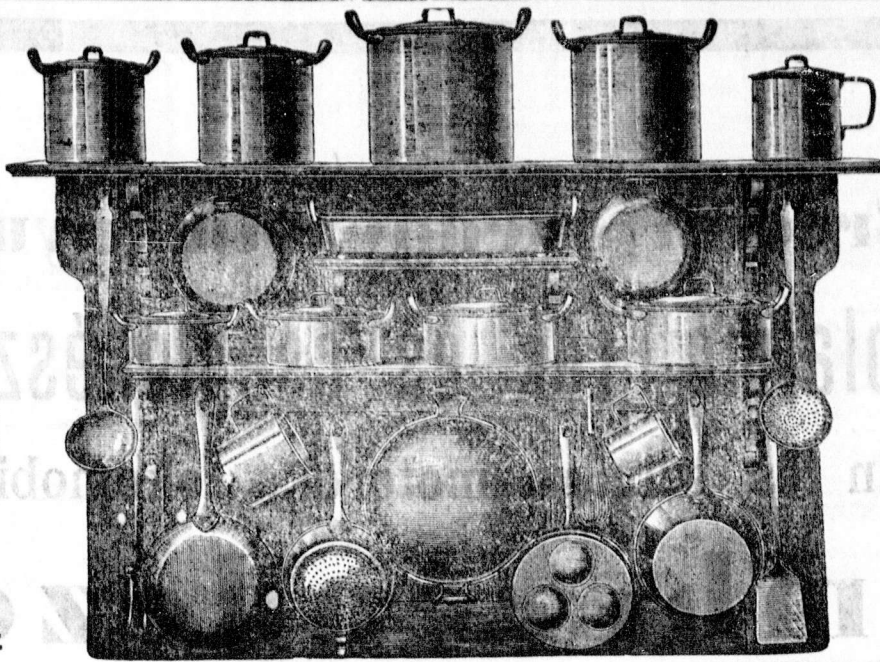
Előleget nyújt értékpapírokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyószámlákra és földbirtokokra.

TARSOLY és RISZTÓ

különlegességek vaskereskedése
Rákóczi-ut. Telefon 390. sz.

Modern
konyhaberendezések
zománcos és tiszta
aluminiumból.

Tavaszi ujdonságok

Vasbutorok u. m.:
sze krényágy
3 matraccal

K 19-50.

Gyermekágyak

K 26-tól.

Feldstrick Kálmán

könyvkötő

Nagyvárad, Rákóczi-ut Moskovits-ház
Nagyvárad város szállítója.

Készít mindennemű könyvkötőmunkát,
diszkötéseket, passe-
partoutakat és dobozokat
a legszebb és legizlésebb kivitelben.

231

Telefon: 650.

Alapítatott: 1850-ben.

Van szerencsém a nagyérdemű gazdaközönségnek
ajánlani legkitünőbb

magvaimat.

Valódi eredeti, kitüntetett takarmány répa-
fajokat; valódi Oberdorfi, kerek sárga;
Mamuth őriis vörös, Eckendorfi, Olaj-
bogyó, Palack alakú, Ideál.

Allamilag vizsgált arankamentes magyar
— lucerna, stíriai vörös lóhere —

Pázsit, diszfű-vegyülék, angol perje, muhar,
büköny, paprika-köles, kendermag, kék-mák.
Gazdálkodók és kereskedő urak figyelmét
felhívom jutányos áraisra nagyban.

Legjobb konyhakerti virágmagvak s gumók

A tisztelt gazdaközönség becses meg-
rendeléseit legnagyobb készséggel várva
Maradok kiváló tisztelettel

Dell'ortó Károly
Nagyvárad, Szent László-tér

Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesítek.
— Képes árjegyzéket kívánatra bérmentve küldök. —

Uj üzlet! Uj üzlet!

ARÁNYI LAJOS

férfi- és gyermekruha nagy raktára
Az „Angol szabó”-hoz
Nagyvárad, Zöldfa-utca elején, Moskovits-palota.

A tavaszi ujdonságok megérkeztek.

A legjobb szabásu ruhák a leg-
jutányosabb árban beszerezhetők.

Férfi öltöny	18 K-tól 55 K-ig.
Divatos tavaszi felöltők	24 K-tól 50 K-ig.
Gyermeköltönyök	7 K-tól 18 K-ig.

Kérem az igen t. ruha vevőközönséget,
egy próbavásárlást nállam eszközölni!

224

Megnyilt az új
ROSENZWEIG

féle mellfűzőgyár

Szalárdi-utca 9. szám. Saját ház.

Elegáns fogadóteremmel, fényes
proba szalonnal. Olcsóbb árak,
szebb és elegánsabb kivitel és
előzékeny kiszolgálás.

241

Az üzemet a tulajdonosné személyesen vezeti.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

PÁL SÁNDOR

műbútorasztalos

Nagyvárad, Uri-utca 49. szám.

Etvállal minden szakmájába vágó
munkát, u. m.: matt és fényezett
szobaberendezések, konyhabutorok
készítését és portál munkákat.

Jó és izléses munkaért jótallok.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

192

Alapítatott 1874.

Telephon 451.

A legjobb varrógépek és kerékpárok csakis

FEIGENBAUM cégnél Kert-utca kaphatók.

Mindennemű varrógépek és kerékpárok javítása. Ugyszintén ezekhez alkatrészek nagy választékban.

Eredeti svédgyártmányu nyersolajmotorok és cséplőkészletek

Benzin és szivógázmotorok, lokomobilok.

Malomberendezések

Olcsó és biztos üzem. Legmesszebbmenő jótállás.
Kedvező fizetési feltételek. Költségvetés és mérnöki kikül-
detés díjtalan. Használt, gyárilag kijavított gőzcséplőkészletek.

== **Csereüzletek köttetnek!** ==

A Budapesti Szivattyu- és Gépgyár R.-t.
mintaraktára

Gőz- és kocsifecskendők, **kútszivattyuk**. Városi, gazdasági,
tüzoltó- és **motoros szivattyuk**.

Famegmunkáló gépek

építési és szállító eszközök. Mindennemű

gazdasági gépek

szerszámok, gépolajok, kenőanyagok és **műszaki cikkek raktára.**

Nagyvárad, Szent László-tér 2.

Aczél Viktor

Nagyvárad, Szent László-tér 2.

Allandó gépkiallítás.

Telefon, interurbán 10—74.

== **Kérjen díjtalan árjegyzéket és ajánlatot.** ==

Flegyman

női-divat áruháza

az előkelő hölgyközönség bevásárlási forrása.

Alapított 1888.

Bémer-tér.